

Седамнаести

Педагошки форум сценских уметности

Београд, 12–14. децембар 2014.

САДРЖАЈ

Социологија педагође и извођаштва

Мара Маријан

Социолошки аспект музичке педагође и извођаштва 7

Марија Томић

*Олтар о прачучнику за свирање флаути Јохана Јакула Кваница.
Креативни струјни извођача, комунизатора, педагоја и
пеформансијара музике* 10

Растко Поповић

*Израдња иншертирање кроз поређење различитих
издања музичкој дела – наставник као испрјажач и
урдник једнојаке писарејуре* 12

Мирјана Живковић

*Социолошки и културолошки аспекти педагође и извођаштва
музике Јосифа Славенског* 14

ISBN 978-86-88-619-58-5

Музичка педагогија и социологија

Вера Миланковић

Сотимација као друштвена ијра 16

Сенад Казић

*Значај социолошког аспекта у методичкој преведби постручника
у солфеджу* 18

Санja Јрујић-Влајнић

*Социјализација и кооптеративни начин учења у музичком
образованју деце – на примеру музичких ипара и у оквиру
јрујне наставе клавира* 20

Александра Карапић

Музички квиз – додирно социолошким аспекту музичке педагође 23

Милена Петровић, Гордана Ачић, Мирјана Недељковић

Како превазили проблем досаде у музичком образовању? 26

Могућности унапређења аналитичке и педагошке праксе

Аница Сабо, Зоран Божанић, Јелена Михајловић Марковић, Сонja Маринковић	
Могућности унапређења аналитичке праксе ..... Гордана Карап, Александра Бранковић, Теодора Шмит	29
Утицај јембора на превођење звuka у појму склику ..... Милена Миладиновић, Невена Тривић, Анита Савић,	33
Тијана Мировић, Милена Петровић Убођење импактне у извођењу а prima vista примера у настави сопређења	35
Тријада: ученик-наставник-родитељ	
Татјана Поповић Однос и сарадња родитељева и ученика музике ..... Марија Савић Спирашење музичкој вештини у децијем музиком развоју на прециковском узрасту ..... Анита Савић, Невена Тривић, Милена Миладиновић, Тијана Мировић, Милена Петровић Критеријуми оцењивања у настави сопређења ..... Невена Тривић, Анита Савић, Милена Миладиновић, Тијана Мировић, Милена Петровић Разлози за прекид музичкој образовању	39 42 45 48
Комуникација музиком	
Дренка Добросављевић Педагоџија и научна комуникација и комуникацијори ..... Вера Миланковић Како образовати музичку љубавику? ..... Александра Паладин 90. рођендан Радио Београда ..... Музика и значење	64 67 69
Милена Петровић Музичко-лингвистичка антиројологија: социјално-културологика интеракција музике и језика ..... Сабина Видулић Корелација умјетности и језика у сврху развоја ученикова знања и умијећа ..... Јелена Дамњановић Разлика у музичким речницима музичара и немузичара ..... Дина Војводић Филозофски концепт Конкорд сонате Чарлса Лјвза. Есеј уз Сонату	71 73 76 79

СОЦИОЛОГИЈА ПЕДАГОГИЈЕ И ИЗВОЂАШТВА

Психологија и специјална едукација

Бланка Богуновић, Ђијана Мировић

Како стијуђеници ћроцећу својим личностима својих наставника? ... 81

Гордана Ачић

Социјални астекти АДП/АЛХД синдрома:

новија сазнанта у теорији и практици 84

Ведрана Марковић

Комицетиције музичких педагога у раду са ученицима

са опшћењем вида 86

Алма Трговач Дедећић, Адмира Кончанин, Марија Радичевић

Задаци и јеринџији музичкој васпиташњици у раду код деце

опишћеног вида матије и школске узраснице 89

Позориште, филм, балет

Александра Ковач

Употреба, педагогика и социологија вредности филмске музике 92

Светлана Калаба

Музика Јохана Себастијана Баха као социологика парадигма у

портиабелном филму „Гимнса јре Баха“ 95

Александар Николић, Вера Миланковић

Сарадња редитеља и композитора у означавању сценских

окотностији драмске дешаје (драматизација музичко-драмске форме) 97

Марина Марковић

Школовање на уметничким факултетима: примене птумачких

техника у институционалном позоришту 99

Веселинка Братонић

Балет кроз музичко и птумачко извођачтво 101

Светлана Калаба

Социологики астекти џеза и филмске музике у стваралаштву

Мајлса Јејвиса 102

Социологији астекти музичке педагођије и извођачи

Маја Маријан

дипломирани штапаниста, специјалиста, ИУИИ Београд
тјамарјан@yahoo.com

Теоријска база

Музика је једно од најзначајнијих средстава комуникације, поред речи, покрета, преглажа/слонке. Човек на музику реагује емоционално данас, као и у прошlostи (Juslin and Sloboda 2001; Trevarthen, 2002). Музика учиће на то како ми сами себе видимо, и како гледамо на свет око нас. Музика игра веома важну улогу у стварању, развијању и одржавању идентитета, чије један од најважнијих аспекта **музички идентитет** (музички укус појединца одређује избор пријатеља, избор одеће, одређује његово политичко опредељење, избор језика) (Zillman and Gan, 1997; Tarrant et al., 2002; De Nora, 2000). Антони Гленс тврди да је идентитет, у савременом друштву, најважније питање на које човек мора да да одговор (identity work) (Giddens, 1991:70). Бити музичар не значи поседовати само техничке способности и музичко знање, већ је то социолошки и културолошки дефинисан концепт (Green, 1997, 2002; Lamont, 2002; Barthwick and Davidson, 2002; O'Neil, 2002; Dibben, 2002; McClary, 1991; Welch, 2006). Штавише, код адопционисаната музика има фундаменталну улогу у стварању и развијању идентитета (Zillman and Gan 1997; Roe, 1999; Tarrant et al., 2002; MacDonald and Miell, 2000; Applegate and Potter, 2002; Carlton, 2002).

Циљеви

Циљ рада је да се покаже да ће се позитивни ефекти дављења музиком на лични и социјални развој испољити само у случају да је то дављење музиком пријатно искуство испуњено подстремима и очекивањима. Ту важну улогу има школа као социопсихолошко окружење. Уколико је то дугорочно позитивно искуство, од тога ће и појединач и друштво имати користи. Кроз позитивно искуство у дављењу музиком ученик изграђује музички идентитет. Музички идентитет стоји у пропорционалном односу према мотивацији (MacDonald et al., 2002; Roe, 1999). Такође, позитивни

Aims

Considering of Stevan Mokranjac's output, secular or sacral, in scenic transportation.

Contribution

Scenic aspect of Stevan Mokranjac's opus which already found its visualization in the work of Serbian composers like Petar Konjović in his operas and ballets in operas, and Stevan Hristić in his full-length ballet *Ohridska legenda*.

Implications

Making proposals to contemporary Serbian (and other) composers and choreographers to use Mokranjac's music for opera, ballet or liturgical drama.

Key words: Stevan Mokranjac, musical scene, choreography, opera, ballet, liturgical drama

Research area: Musicology, theatrology, musical scene, choreography.

Фестивал „Мокрањчеви дани“

Александра Паладин

Музички уредник, Радио Београд 1
paladin.a@sbb.rs

Теоретска база и циљеви

„Мокрањчеви дани“ су престижни музички фестивал у Србији, а учествовање у његовом програму представља част за сваког уметника. Користећи најпрефиренији инструмент – људски глас – Стеван Стојановић Мокрањац не само да је постао оснивач хорске музике у Србији, већ и један од најпредизнијих музичких хроничара свог времена. Неготин, Мокрањев родни град, као своју привилегију има музички фестивал „Мокрањчеви дани“. Сваког септембра, почев од 1966. године, најбољи хорски ансамбли, извођачи и композитори, који представљају музичку сцену Србије и света, окупљају се у овом граду, на најстаријем фестивалу овог типа у нашој земљи.

Први фестивал одржан је у дворишту композиторове родне куће, која је за ту прилику реновирана и претворена у спомен музеј „Мокрањца родна кућа“. Основна програмска идеја била је да се кроз музiku укаже захвалност стварном великану, али и да се подстакне креативност савремених стваралаца чија су дела настајала на уметничком трагу овог композитора. Програмска концепција која је још тада установљена задржала се и до данашњих дана.

Aleksandra Paladin
Editor, Radio Belgrade 1
Paladin.a@sbb.rs

Theoretical background and aims

The Day's of Mokranjac has become a prestigious music Festival in Serbia that honours every invited performer. Using the human voice, Stevan Stojanovic Mokranjac not only the founder of choral music in Serbia, but also the most accurate musical chronicler of his time. Modern musical moment ever arose Serbia and trace Mokranjac, a dowel by his followers. Negotin made his legacy: Music Festival „The day's of Mokranjac“. Every September, starting from 1966.

year, the best choirs, performers and composers-all of which reflect the music scene of Serbia and the world gather in Negotin the oldest Serbian music festival of its kind. The 1 Festival "Day's of Mokranjac" was held in the yard of composer's birth house in Negotin in September 1966, which was for that occasion renovated as the commemorative museum "The House of Mokranjac". The basic idea of the Festival was to show appreciation for the composer through music but also to encourage creative forces of contemporaries who are working in areas in which Mokranjac was famous or only indicated them. The first established ideas and goals are kept until today.

Развој свести о култури у средњим музичким школама.**Сећање на Стевана Стојановића Мокрањца**

Милош Браловић и Стефан Савић

Студенти мастер студија музикологије

Факултет музичке уметности у Београду
milosbralovic@gmail.com, stefansavic11@yahoo.com

Теоретска база

Бројни су начини на које се може изградити свест о културним феноменима уједној средини. У том смислу, Јан Асман (Jan Assman) нам наводи начине на који се појединачни културни феномени утрачују у нешто што он назива *културном меморијом*.

Циљ

Поводом стогодишњице смрти Стевана Стојановића Мокрањца, чини нам се да би требало испитати на који начин је његово дело (као стожер српске

уметничке музике, педагогије, извођачке делатности и друго) присутно у образовном систему у Србији, када је упитавају средње музичко образовање, будући да су средње музичке школе институције у којима се већином формирају професионални музичари на овим просторима.

Метод

Спроведена је анкета у средњим музичким школама (у Београду, Крагујевцу, Панчеву и Новом Саду) помоћу којих смо покушали да пронађемо одговоре на наша питања. Поред тога, спроведен је и разговор са наставницима у вези са заступљеношћу Мокрањца у наставном плану и програму.

Резултати

Резултати анкете су интерпретирани према теорији о моделима културне меморије Јана Асмана.

Кључне речи: Стеван Стојановић Мокрањац, културна меморија, средње музичке школе, анкете.

Област/истраживања: Музичка педагогија

Development of cultural awareness in music high schools.

Remembering St. St. Mokranjac

Milos Bralovic and Stefan Savic
Master student at the Musicology Department
Faculty of Music Belgrade
milosbralovic@gmail.com, stefansavic111@yahoo.com

Theoretical background
There are numerous ways to construct cultural phenomena images in one area. In that sense, Jan Assman teaches us the ways of adopting certain cultural phenomena into something he calls *cultural memory*.

Aim

It seems to us that the presence of Stevan Stojanović Mokranjac's oeuvre in Serbian education system (as a foundation of Serbian artistic music, pedagogy, public performance etc.) is to be re-examined, especially in music high schools, as the institutions where the most of professional musicians are formed.

Method

The questionnaire has been conducted in the music high schools (in Belgrade, Kragujevac, Pančev and Novi Sad). Music high school teachers were invited to talk about the presence of Mokranjac's ouvre in music high school's yearly edu-

cation plans.

Results

The results of the questionnaire are interpreted according to Jan Assman's theory about *cultural memory*.

Keywords: Stevan Stojanović Mokranjac, cultural memory, music high school, questionnaire

Field of research: Music education

Улога музичке културе у креирању културној идентитета –

Мокрањац у настави средњих школа

Бојана Радовановић и Ана Борђевић
Студенткиње мастер студија музикологије
Факултет музичке уметности, Београд
anadj91@gmail.com, br.muzikolog@gmail.com

Теоретска база

Разматрајући културни идентитет према теоретској платформи Јана Асмана (Jan Assman) о културној меморији, довели смо у питање место српске музике, а првенствено Стевана Стојановића Мокрањца у оквиру данашњег образовног система у Србији.

Циљ

Циљ истраживања које смо спровели у гимназијама и средњим школама усмешеног образовања у Србији јесте сагледавање позиције Мокрањца и његове делатности при конституисању културног идентитета у току формативног периода младог човека.

Метод

Како најподесније решење за испитивање већег броја ученика препознали смо емпириски истраживачки метод, те је истраживање спроведено путем писмене анкете у форми упитника. Такође, кроз разговоре са професорима музичке културе размотрили смо квалитет и флексибилност оног дела наставног плана и програма који је предвиђен за обрађивање српске уметничке музике са посебним освртом на Мокрањев опус.

Резултати

Добијени резултати осветљавају проблематику односа друштва како према култури, тако и музизи у оквиру ње. Покушали смо да на основу